

We Lwowie, dnia 29. września 1908.

Aleg 190

Sprawozdanie

Wydziału krajowego z projektem ustawy łowieckiej.

Wysoki Sejmie!

Pismem z dnia 21. września b. r. L. 16.172 pr. Prezydium Namiestnictwa zawiadomiło Wydział krajowy, iż według reskryptu Pana Ministra rolnictwa z 14. września b. r. L. 35.862 uchwalony przez Wysoki Sejm na ostatniej sesji projekt ustawy łowieckiej nie może być przedłożony do Najwyższej sankcyi bez uskutecznienia w nim pewnych zmian, któreby usunęły dwa zasadnicze zarzuty:

Pierwszy zarzut tyczy się zamierzonego w projekcie zniżenia obszaru polowania do 60 hektarów.

Redukcyja taka, która w żadnych z obowiązujących ustaw łowieckich w innych krajach koronnych niema precedensu, zdaniem Ministerstwa rolnictwa utrudniłaby lub nawet uczyniła niemożliwem racjonalne gospodarstwo łowieckie.

Drugi zarzut kieruje się przeciw zaproponowanemu w §. 4. L. 3. przyznaniu uprawnienia do samoistnego wykonywania prawa polowania posiadaczom sąsiadujących ze sobą parcel, którzy w tym celu zawrą ze sobą dobrowolną umowę.

Zasadniczą myślą wszystkich obowiązujących krajowych ustaw łowieckich jest bowiem, że uprawnienie do samoistnego wykonywania prawa polowania, jako polowania własnego, zależy nietylko od posiadania stanowiącego jedną całość obszaru pewnej wielkości, lecz także od tego warunku, że ten kompleks gruntowy znajduje się w jednej ręce, albo też w posiadaniu większej liczby osób, ale takiej, którą ze względu na zarządzanie tym obszarem trzeba uważać za jedną osobę.

Wszystkie inne grunta, położone w granicach gminy, które tym warunkom nie odpowiadają, łączą się natomlast w okręgi polowania gminnego (zbiorowego) a polowanie na nich wykonywa się na rzecz pojedynczych posiadaczy według postanowień odnośnych ustaw i pod odpowiednią kontrolą władzy.

Przez postanowienia §. 4, 8, 11 i 14, uchwalonego przez Wysoki Sejm projektu, — zdaniem Ministerstwa — zasada jednolitości okręgów polowania, miałaby być złamaną a w ustawodawstwie łowieckim wprowadzoną zasada bardzo wątpliwa.

Spółki terytoryalne myśliwskie mające powstawać w drodze umowy z połączenia małych parcel, stałyby niejako w pośrodku między okręgami samoistnego polowania obecnych ustaw łowieckich a okręgami polowania zbiorowego (gminnego).

Z pierwszymi miałyby to wspólne, że wykonywanie polowania na nich byłoby samoistnem, z pod kontroli władzy usuniętem, z wyjątkiem prawnego ograniczenia w §. 14. ustępie 2.

Z drugimi t. j. z obszarami zbiorowego polowania łączyłoby je kryterium łączenia pojedynczych parcel, która każda dla siebie na utworzenie samoistnego okręgu polowania nie wystarcza.

Tworzenie takich okręgów polowania spółkowego przeszkadzałoby jednak racjonalnemu wykonywaniu polowania i interesom kultury krajowej, o ileby przez odpowiednie postanowienia i rękojmię celów tych nie zabezpieczono.

Ministerstwo rolnictwa udzieliło Wydziałowi krajowemu projekt zmian niezbędnych w pierwszych 38 paragrafach projektu ustawy łowieckiej na ostatniej sesji sejmowej uchwalonej.

Zmiany te polegają na tem, że minimalna wielkość obszaru polowania utrzymana jest na 115 hektarach, a następnie mają na celu, aby uwzględniając specjalne stosunki Galicyi i licząc się o ile możności z postanowieniami o spółkach myśliwskich przez Sejm uchwalonemi, uchylić najważniejsze przeciw nim podniesione zarzuty.

Postanowienia odmienne od uchwały sejmowej z r. 1907 mieszczą się w §§. 4, 9, 11, 14, 31 i 35. Pominąwszy ustanowienie minimalnej rozległości obszaru samoistnego polowania na 115 hektarów, jak to jest obecnie, bez dopuszczenia wyjątków zawartych w uchwale sejmowej, postanowienie te utrzymują wprowadzoną przez Wysoki Sejm kategorię samoistnych polowań spółkowych w §. 4 liczbą 3, określając jedynie ściślej tę kategorię i uchylając możliwe nieporozumienia. W szczególności utrzymuje projekt postanowienia w uchwale sejmowej zawarte, iż spółkom tym pozostawiony jest w ich okręgach polowania swobodny wybór pomiędzy wydzierżawieniem polowania a wykonywaniem go przez ustanowionych myśliwych.

Jedynie projekt ustawy łowieckiej z temi zmianami może liczyć na przedłożenie do Najwyższej Sankcyi i dlatego przedkłada go Wydział krajowy Wys. Sejmowi do uchwały, uważając za pożądane w wysokim stopniu, aby ta sprawa na obecnym Sejmie została stanowczo załatwioną.

Dla dokładnego zorientowania się w zmianach wprowadzonych w nowym projekcie ustawy łowieckiej, zamieszcza Wydział krajowy po prawej stronie cały projekt ustawy, zaś po lewej te paragrafy w tekście uchwalonym przez Wysoki Sejm na ostatniej sesji, które w obecnym projekcie uległy zmianie.

Na podstawie powyższego sprawozdania Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

./. załączony projekt ./.. ustawy.

**Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi
z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.**

Marszałek krajowy:
St. Badcni, w r.

Sprawozdawca:
Dr. Tadeusz Pilat w. r.
Członek Wydziału krajowego.

Uchwalone przez Wysoki Sejm w r. 1907
postanowienia.

Projekt.

Ustawa

z dnia . . . . 1908, którą wydana zostanie
ustawa łowiecka dla Królestwa Galicyi
i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Kra-
kowskiem.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa
Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem
Krakowskiem rozporządzam, co na-
stępuje:

Art. I.

Dołączona ustawa łowiecka dla Kró-
lestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem
Księstwem Krakowskiem wchodzi w ży-
cie w trzy miesiące po ogłoszeniu jej
w dzienniku ustaw krajowych.

Z tą samą chwilą tracą moc obo-
wiazującą dotychczasowe ustawy i rozpo-
rządzenia, odnoszące się do przedmiotu
niniejszej ustawy, a w szczególności
ustawa z dnia 5. marca 1897 Nr. 71 Dz.
u. i rozp. kraj.

Art. II.

Wykonanie tej ustawy poruczam
Mojemu Ministrowi rolnictwa i Mojemu
Ministrowi spraw wewnętrznych.

Ustawa łowiecka

dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi
z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

I. Prawo polowania i jego wykonywanie.

A) Postanowienia ogólne.

§. 1.

Prawo polowania polega na wy-
łącznym uprawnieniu do hodowania, wy-
szukiwania, ścigania, zabijania i przy-
właszczania sobie łownej zwierzyny i dzi-
kiego ptactwa, jak również przywłaszczania
oddzielonych z niej części użyte-
cznych, jak zrzuconych rogów, itp. Odnoszą

**Uchwalone przez Wysoki Sejm w. r. 1907
postanowienia.**

Projekt.

śnie do dzikiego ptactwa mieści w sobie prawo polowania także wyłączne uprawnienie do przywłaszczania zniesionych jaj.

§. 2.

Zwierzyną łowną są w rozumieniu niniejszej ustawy: jeleni i daniel, kozica-sarna, zając, dziki królik i borsuk. Z ptaków: głuszc, cietrzew, jarząbek, pardwa, i kuropatwa, przepiórka, chruściel (derkacz), bażant, drop, czajka, słonka, dubelt, krzyk, siewka, kulik i rozmaite tegoż gatunki, kurki wodne, łyska, nurki, dziki łabędź, dzika gęś, wszelkie gatunki dzikich kaczek i dzikich gołębi.

Również obcokrajowe odmiany łownej zwierzyny i ptaków, o ileby wprowadzone do kraju dla hodowli łowieckiej utrzymywały się i mnożyły, będą za zwierzynę łowną w rozumieniu tej ustawy uważane.

§. 3.

Prawo polowania przywiązane jest do własności gruntu, służy więc każdemu czasowemu posiadaczowi gruntu.

Co do wykonywania prawa polowania jest właściciel tego prawa w myśl postanowień niniejszej ustawy albo uprawnionym do samoistnego wykonywania go, to jest do swobodnego rozstrzygnięcia o sposobie wykonywania swego prawa polowania (już to we własnym zarządzie, już to przez wydzierżawienie itp.), albo też ograniczonym w swobodnym rozstrzygnięciu o sposobie wykonywania tego prawa w myśl postanowień §. 7. niniejszej ustawy.

§. 4.

Uprawnienie do samoistnego wykonywania polowania służy:

1. Posiadaczowi nieprzerwanej powierzchni gruntu, która wynosi co najmniej 115 hektarów.

Jeśli posiadłość taka składa się przeważnie z ról, łąk lub ogrodów, natenczas do wykonywania na niej samoistnie polowania wystarcza powierzchnia 60 hektarów.

§. 4.

Uprawnienie do samoistnego wykonywania polowania służy:

1. Posiadaczowi nieprzerwanej powierzchni gruntu, która wynosi co najmniej 115 hektarów bez względu na to, czy ona znajduje się w posiadaniu osoby fizycznej, lub prawnej, czy jednej osoby lub we współposiadaniu więcej osób. Również nie stanowi różnicy, czy owe grunta leżą w jednej gminie lub

Obojętną jest rzeczą, czy posiadłość taka należy do osoby fizycznej, czy prawnej, do jednej lub więcej osób. Również nie stanowi różnicy, czy owe grunta leżą w jednej gminie lub miejscowości lub też, czy rozciągają się na terytorya kilku gmin, względnie miejscowości.

Stare koryta rzek, pozostałe po przeprowadzonych robotach regulacyjnych, jak również tory kolejowe i drogi publiczne nie mogą jednak w żadnym razie stanowić same przez się samoistnego okręgu polowania.

2. Gminie jako takiej, jeśli grunta stanowiące majątek lub dobro gminy, położone bądź to w obrębie gminy, bądź w obrębie innych gmin, stanowią nieprzerwaną powierzchnię, co najmniej 115 względnie 60 hektarów, bez względu na rodzaj kultury tych gruntów.

Gminy mające takie grunta winny jednak wykonywanie samoistne polowania na tych gruntach albo wydzierżawiać łącznie lub podzielnie, jednak nie w mniejszych obszarach niż 60 ha, albo zlecić wykonywanie tego polowania ustanowionemu myśliwemu. Ustanowienie myśliwego winno nastąpić w myśl §§. 14, 23 i 35—40 niniejszej ustawy.

3. Posiadaczom sąsiadującym ze sobą bezpośrednio parcel o łącznej powierzchni przynajmniej 115 względnie 60 ha, którzy w tym celu zawrą ze sobą dobrowolną umowę i o niej polityczną władzę powiatową uwiadomią.

miejscowości lub też, czy rozciągają się na terytorya kilku gmin, względnie miejscowości.

Stare koryta rzek pozostałe po przeprowadzonych robotach regulacyjnych, jak również tory kolejowe i drogi publiczne nie mogą jednak w żadnym razie stanowić same przez się samoistnego okręgu polowania.

2. Gminie jako takiej, jeśli grunta stanowiące majątek lub dobro gminy, położone bądź to w obrębie gminy, bądź w obrębie innych gmin, stanowią nieprzerwaną powierzchnię co najmniej 115 hektarów.

Gminy mające takie grunta winny jednak wykonywanie samoistne polowania na tych gruntach albo wydzierżawiać łącznie lub podzielnie jednak nie w mniejszych obszarach jak 115 ha albo zlecić wykonywanie tego polowania ustanowionym w myśl niniejszej ustawy myśliwym.

3. Ogółowi tych posiadaczy gruntów, którzy w celu utworzenia spółkowego okręgu samoistnego polowania zawrą umowę, o ile ten okręg tworzy nieprzerwany kompleks o powierzchni conajmniej 115 ha. i składa się wyłącznie z parcel tych posiadaczy gruntów, którzy zawarli umowę a następnie pod warunkiem, że pozostały obszar polowania zbiorowego (§. 7) względnie poszczególnych jego części nie zejdzio poniżej 115 ha.

Gdyby ten wypadek zaszedł w skutek utworzenia dwóch lub więcej spółkowych okręgów samoistnego polowania, bo pierwszeństwo należy się temu spółkowemu okręgowi samoistnego polowania, który posiada większy obszar.

§. 5.

Za nieprzerwaną w myśl postanowień §. 4. należy uważać powierzchnię gruntu wtedy, gdy poszczególne części gruntu, powierzchnię tę stanowiące tak są względem siebie położone, iż można się dostać z jednej części na drugą nie przechodząc przez grunta należące do innego posiadacza.

Drogi publiczne, koleje żelazne, rzeki, potoki i kanały, przeryzujące po-

wierzchnię gruntów, jakoteż wody stojące, w części lub całości swej położone w obrębie tej powierzchni, nie tworzą w niej przerwy, a nawet wyspy, położone na wodach publicznych, należy uważać za złączone z gruntami nadbrzeżnymi. Cudze drogi prywatne o tyle nie stanowią przerwy w powierzchni gruntów, o ile posiadacz tychże gruntów ma na nich służebność drogi.

§. 6.

Uprawnienie do wykonywania samoistnie prawa polowania służy też posiadaczom zwierzyńców, to jest powierzchni gruntów o dowolnej wielkości, przeznaczonych do hodowania zwierzyny, a skutecznie i trwale zabezpieczonych przeciw wydostawaniu się zwierzyny na grunta sąsiednie.

Prawo wykonywania samoistnie polowania służy posiadaczowi zwierzyńca jedynie na gruntach, stanowiących zwierzyńiec.

Spory, czy jakaś powierzchnia gruntu ma być uważaną za zwierzyńiec w znaczeniu powyższego postanowienia, rozstrzyga polityczna Władza powiatowa.

§. 7.

Wszelkie inne grunta, położone w obrębie gminy miejscowej i na obszarze dworskim z tą gminą jedną miejscowość stanowiącym, które nie mają rozmiarów i warunków określonych w §§. 4 i 6, albo też co do których samoistne wykonywanie prawa polowania nie zostało zgłoszone (§. 9. ustęp końcowy), stanowią okręg polowania zbiorowego.

Wykonywać prawo polowania w okręgach polowania zbiorowego można:

1. albo przez wydzierżawienie polowania w okręgu;

2. albo przez powierzenie wykonywania polowania ustanowionemu myśliwemu, w obu wypadkach na rzecz posiadaczy gruntów, stanowiących okręg zbiorowego polowania.

Przy wydzierżawieniu polowania w

§. 7.

Wszelkie inne grunta położone w obrębie gminy miejscowej i na obszarze dworskim, z tą gminą jedną miejscowość stanowiącym, które nie mają rozmiarów i warunków określonych w §§. 4 i 6, albo też co do których samoistne wykonywanie prawa polowania nie zostało zgłoszone (§. 9. ustęp końcowy), stanowią okręg polowania zbiorowego.

Wykonywać prawo polowania w okręgach polowania zbiorowego można:

1. albo przez wydzierżawienie polowania w okręgu;

2. albo przez powierzenie wykonywania polowania ustanowionym myśliwym (§ 35.)

w obu wypadkach na rzecz posiadaczy gruntów stanowiących okręg zbiorowego polowania.

okręgu zbiorowego polowania jako też przy ustanawianiu myśliwego dla wykonywania polowania zastępuje posiadaczy gruntów w skład okręgu zbiorowego polowania wchodzących reprezentacja gminna, a jeżeli okręg zbiorowego polowania obejmuje także grunta położone w obrębie obszaru dworskiego, Reprezentacja gminna wraz z przełożonym obszaru dworskiego. W takim wypadku ma tak reprezentacja gminna jak i przełożony obszar dworskiego przedkładać powiatowej Władzy politycznej wnioski w sprawie sposobu wykonywania prawa polowania w okręgu.

Przy wydzierżawieniu polowania w okręgu zbiorowego polowania jakoteż przy ustanawianiu myśliwych dla wykonywania polowania, zastępuje posiadaczy gruntów w skład okręgu zbiorowego polowania wchodzących, reprezentacja gminna, a jeżeli okręg zbiorowego polowania obejmuje także grunta położone w obrębie obszaru dworskiego, reprezentacja gminna wraz z przełożonym obszaru dworskiego. W takim wypadku ma tak reprezentacja gminna jak i przełożony obszar dworskiego prawo przedkładać powiatowej Władzy politycznej wnioski w sprawie sposobu wykonywania prawa polowania w okręgu.

B) Ustanowienie okręgów polowania.

§. 8.

Okręgi samoistnego polowania (§. 4.) jakoteż okręgi polowania zbiorowego (§. 7.) ustanawia polityczna władza powiatowa po wysłuchaniu Wydziału powiatowego na podstawie przedłożonych jej dowodów, że istnieją warunki samoistnego, względnie zbiorowego polowania.

Żądający ustanowienia okręgu polowania na podstawie umowy (§. 4. l. 3.) winni są nadto przedłożyć pisemny układ zawartej między nimi o utworzenie z ich sąsiadujących gruntów samoistnego okręgu polowania.

Ustanowienia okręgów dokonywa Władza każdym razem na najbliższy okres dzierżawny polowania.

Dzierżawny okres polowania trwa zwyczajnie lat 6. Jedynie w wypadkach, w których reprezentacja gmina względnie reprezentacja gminna wraz z przełożonym obszaru dworskiego wniesie u politycznej Władzy powiatowej przed upływem przedostatniego roku bieżącego okresu dzierżawnego z uzasadnionych powodów podanie o przedłużenie okresu dzierżawy, może c. k. Namiestnictwo zarządzić przedłużenie co najwyżej do lat dwunastu. Przeciw takiemu przedłużeniu rekurs nie ma miejsca.

**Uchwalone przez Wysoki Sejm w r. 1907
postanowienia.**

§. 9.

Najpóźniej na sześć miesięcy przed upływem bieżącego okresu dzierżawy ogłosi polityczna Władza powiatowa w miejscu swej siedziby tudzież we wszystkich gminach i obszarach dworskich powiatu edykt, którym wezwie posiadaczy gruntów, roszczących sobie prawo do samoistnego wykonywania polowania w myśl postanowień §§. 4 i 6. na nadchodzący okres dzierżawny polowania, by zgłosili swe roszczenia w ciągu 6 tygodni u politycznej Władzy powiatowej.

Zgłoszenie może być uczynionem albo w formie podania do politycznej władzy powiatowej albo w formie protokolowanego oświadczenia, a w jednym czy w drugim wypadku winien względnie winni (§. 4.) starający się dołączyć szkic sytuacyjny dotyczącej powierzchni gruntów. Przy następnych aktach ustanowienia okręgów samoistnego polowania wystarha powołanie się na poprzednio wniesione zgłoszenie.

Polityczna Władza powiatowa ma zbadać zgłoszenie, w razie potrzeby przeprowadzić dochodzenia, a następnie projekt podziału powiatu na okręgi polowania przedłożyć Wydziałowi powiatowemu. Po wysłuchaniu opinii Wydziału powiatowego ustanawia i ogłasza polityczna Władza powiatowa okręgi polowania samoistnego stosownie do postanowień §. 4 i 6. i okręgi polowania zbiorowego stosownie do postanowienia §. 7.

Niezgłoszenie w terminie przepisanim w edyktie żądania o ustanowienie okręgu samoistnego polowania pozbawia posiadacza względnie posiadaczy powierzchni gruntów mającej warunki określone w §. 4. prawa wykonywania polowania samoistnie na przeciąg okresu dzierżawnego i ma ten skutek, że niezgłoszone grunty wcielone będą po okręgów polowania zbiorowego.

Projekt.

§. 9.

Najpóźniej na sześć miesięcy przed upływem bieżącego okresu dzierżawy ogłosi polityczna Władza powiatowa w miejscu swej siedziby tudzież we wszystkich gminach i obszarach dworskich powiatu edykt, którym wezwie posiadaczy gruntów, roszczących sobie prawo do samoistnego wykonywania polowania w myśl postanowień §§. 4 i 6 na nadchodzący okres dzierżawny polowania, by zgłosili swe roszczenia w ciągu 6 tygodni u politycznej Władzy powiatowej.

Zgłoszenie może być uczynionem albo w formie podania do politycznej Władzy powiatowej albo w formie protokolowanego oświadczenia, a w jednym czy w drugim wypadku winien względnie winni (§. 4. l. 3.) starający się dołączyć szkic sytuacyjny dotyczącej powierzchni gruntów. Przy następnych aktach ustanowienia okręgów samoistnego polowania, wystarcza powołanie się na poprzednio wniesione zgłoszenie.

Polityczna Władza powiatowa ma zbadać zgłoszenie i w razie potrzeby przeprowadzić dochodzenia. Jeśli zostało zgłoszone utworzenie spółkowego okręgu samoistnego polowania po myśli §. 4. l. 3., to powiatowa Władza polityczna poleci ogłosić to w odnośnej gminie z oznaczeniem terminu 14 dni, w którym posiadacze gruntów niemających być włączonymi do spółki, mogą wnosić zarzuty przeciw utworzeniu spółki.

Następnie ma powiatowa Władza polityczna projekt podziału powiatu na okręgi polowania przesłać Wydziałowi powiatowemu. Po wysłuchaniu opinii Wydziału powiatowego ustanawia i ogłasza polityczna Władza powiatowa okręgi polowania samoistnego stosownie do postanowień §. 4. i 6. i okręgi polowania zbiorowego stosownie do postanowienia §. 7.

Niezgłoszenie w terminie przepisanim w edyktie żądania o ustanowienie okręgu samoistnego polowania, pozbawia posiadacza względnie posiadaczy powierzchni gruntów mającej warunki określone w §. 4. l. 1., 2. i 3. prawa wykonywania polowania samoistnie na przeciąg okresu dzierżawnego i ma ten skutek, że niezgło-

szone grunta wcielone będą do okręgów polowania zbiorowego.

§. 10.

Przeciw ustanowieniu okręgu polowania mogą być wniesione zarzuty w ciągu 4 tygodni do politycznej władzy powiatowej.

Polityczna Władza powiatowa zbada wniesione zarzuty i po ewentualnem przeprowadzeniu dochodzeń wyda orzeczenie, zasięgnąwszy — o ile chodziło o zmianę już ustanowionego podziału — opinii Wydziału powiatowego.

§. 11.

Przy ustanawianiu okręgów polowania, czy to samoistnych (§. 4. i 6.), czy zbiorowych (§. 7.), winna polityczna Władza powiatowa — o ile tylko nie sprzeciwia się temu względ na racjonalne wykonywanie polowania — uwzględnić wniesione w ciągu 6 tygodni od ogłoszenia edyktu (§. 9) następujące życzenia gmin i obszarów dworskich;

a) gdy posiadacze gruntów, którym w myśl §. 4. służy prawo wykonywania samoistnie polowania, chcą swe grunta przyłączyć i to na cały najbliższy okres dzierżawny do okręgu polowania zbiorowego, a gmina się na to zgadza;

b) gdy dwie lub więcej gmin, tudzież posiadacze obszarów dworskich, przydzielonych w myśl §. 7. do okręgu polowania zbiorowego, żądają zgodnie ustanowienia dla nich na najbliższy okres dzierżawny wspólnego okręgu polowania zbiorowego;

c) gdy gmina lub pojedynczy właściciele gruntów zażądata włączenia w obręb spółki terytoryalnej (§ 4₃) gruntów bezpośrednio się z tym obrębem łączących.

Tak samo winna polityczna Władza powiatowa uwzględnić żądania gmin lub obszarów dworskich, domagające się rozdzielenia okręgów polowania, któreby miały być ustanowione, jeśli uwzględnienie tych żądań jest usprawiedliwione stosunkami miejscowymi, a zwłaszcza, jeśli

§. 11.

Przy ustanawianiu okręgów polowania, czy to samoistnych (§ 4. i 6.), czy zbiorowych (§. 7.), winna polityczna Władza powiatowa — o ile tylko nie sprzeciwia się temu względ na racjonalne wykonywanie polowania — uwzględnić wniesione w ciągu 6 tygodni od ogłoszenia edyktu (§. 9.) następujące życzenia gmin i obszarów dworskich:

a) gdy posiadacze gruntów, którym w myśl §. 4. l. 1. i 2. służy prawo wykonywania samoistnie polowania, chcą swe grunta przyłączyć i to na cały najbliższy okres dzierżawny do okręgu polowania zbiorowego, a gmina się na to zgadza;

b) gdy dwie lub więcej gmin, tudzież posiadacze obszarów dworskich, przydzielonych w myśl §. 7. do okręgu polowania zbiorowego żądają zgodnie ustanowienia dla nich na najbliższy okres dzierżawny wspólnego okręgu polowania zbiorowego.

c) Tak samo winna polityczna Władza powiatowa uwzględnić żądania gmin lub obszarów dworskich, domagające się rozdzielenia okręgów polowania, któreby miały być ustanowione, jeśli uwzględnienie tych żądań jest usprawiedliwione stosunkami miejscowymi, a zwłaszcza, jeśli różnorodność polowania za takim podziałem przemawia, a żaden z okręgów mających powstać z podziału nie będzie obejmował mniejszej powierzchni gruntów, niż 115 hektarów.

**Uchwalone przez Wysoki Sejm w r. 1907
postanowienia.**

Projekt.

różnorodność polowania za takim podziałem przemawia, a żaden z okręgów, mających powstać z podziału, nie będzie obejmował mniejszej powierzchni gruntów, niż 115 względnie 60 hektarów.

W wypadkach wyjątkowych może Władza przyłączyć ze względu na kulturę łowiecką niektóre parcele, n. p. remizy, łoży, kępy i t. p. do okręgu samoistnego polowania, chociaż te parcele z tymże okręgiem nie stanowią nieprzerwanej powierzchni (§. 4.), jeżeli tylko należą do tego samego posiadacza i leżą w tej samej gminie miejscowej.

§. 12.

Przy ustanawianiu okręgów polowania zbiorowego może polityczna Władza powiatowa celem odpowiedniego zaokrąglenia przylegających (sąsiednich) do siebie okręgów polowań zbiorowych, po wysłuchaniu interesowanych reprezentacji gminnych, a względnie przełożonych obszarów dworskich, odłączyć poszczególne części od jednego okręgu zbiorowego polowania, a przyłączyć je do drugiego takiegoż okręgu. Wskutek takich odłączeń nie może jednak powierzchnia żadnego okręgu zbiorowego polowania być mniejszą niż 115 względnie 60 hektarów.

C) Wykonywanie prawa polowania.

§. 14.

Na okręgach polowania zbiorowego może być wykonywane prawo polowania na rzecz właścicieli gruntów, stanowiących okręg polowania zbiorowego, albo przez wydzierżawianie polowania na ca-

W wypadkach wyjątkowych może Władza przyłączyć ze względu na kulturę łowiecką niektóre parcele, np. remizy, łoży, kępy i t. p., do okręgu samoistnego polowania, w myśl §. 4 l. 1. lub 2. chociaż te parcele z tymże okręgiem nie stanowią nieprzerwanej powierzchni, jeżeli tylko należą do tego samego posiadacza i leżą w tej samej gminie miejscowej.

§. 12.

Przy ustanawianiu okręgów polowania zbiorowego może polityczna Władza powiatowa celem odpowiedniego zaokrąglenia przylegających (sąsiednich) do siebie okręgów polowań zbiorowych, po wysłuchaniu interesowanych reprezentacji gminnych a względnie przełożonych obszarów dworskich, odłączyć poszczególne części od jednego okręgu zbiorowego polowania a przyłączyć je do drugiego takiegoż okręgu. Wskutek takich odłączeń nie może jednak powierzchnia żadnego okręgu zbiorowego polowania być mniejszą niż 115 hektarów.

§. 13.

O wszelkich sprawach, dotyczących ustanawiania okręgów polowania tudzież o zmianach w określeniu granic tych okręgów orzeka w pierwszej instancji polityczna władza powiatowa po wysłuchaniu Wydziału powiatowego, w drugiej i ostatniej instancji c. k. Namiestnictwo po wysłuchaniu Wydziału krajowego.

C) Wykonywanie prawa polowania.

§. 14.

Na okręgach polowania zbiorowego może być wykonywane prawo polowania na rzecz właścicieli gruntów, stanowiących okręg polowania zbiorowego, albo przez wydzierżawienie polowania na ca-

**Uchwalone przez Wysoki Sejm w r. 1907
postanowienia.**

Projekt.

łym okręgu, wyjąwszy niżej przewidziane wyjątki (§§. 16. i 17.) i to w drodze publicznej licytacji lub bez licytacji z wolnej ręki (§§. 16. i 17.), albo przez ustanowienie myśliwego uprawnionego do wykonywania polowania (§§. 35—40).

Posiadacze sąsiadujących ze sobą parcel o łącznej powierzchni 115 względnie 60 ha, którym przyznanem zostało w myśl §. 4₃ wykonywanie samoistnego polowania, wykonywać mogą to prawo albo przez wydzierżawienie polowania albo przez ustanowionych w odpowiedniej ilości myśliwych

Uchwały posiadaczy gruntów, wchodzących w skład okręgu samoistnego prawa polowania wykazywane być winny politycznej władzy powiatowej w sposób wiarygodny.

Posiadacze gruntów wchodzących w w skład samoistnego okręgu polowania ustanowionego na podstawie §. 4₃ obowiązani są w celu znoszenia się z władzami ustanowić wspólnego pełnomocnika.

łym okręgu, wyjąwszy niżej przewidziane wyjątki, (§§. 16 i 17) i to w drodze publicznej licytacji lub bez licytacji z wolnej ręki (§§. 16. i 17.), albo przez ustanowienie myśliwych (§§. 35—40).

Posiadacze sąsiadujących ze sobą parcel o łącznej powierzchni 115 ha, którym przyznanem zostało w myśl §. 4. lit. 3. wykonywanie samoistnego polowania, wykonywać mają to prawo albo przez wydzierżawienie polowania albo przez ustanowionych w odpowiedniej ilości myśliwych po myśli postanowień niniejszej ustawy. (§. 35—40).

Uchwały posiadaczy gruntów wchodzących w skład okręgu samoistnego prawa polowania wykazywane być winny politycznej władzy powiatowej w sposób wiarygodny.

Posiadacze gruntów wchodzących w skład spółkowego okręgu samoistnego polowania ustanowionego na podstawie §. 4. l. 3. obowiązani są ustanowić wspólnego pełnomocnika.

§. 15.

Celem wydzierżawienia prawa wykonywania polowania w okręgu zbiorowego polowania winna reprezentacja gminy, w której obrębie leży okręg polowania, a jeśli w skład tego okręgu wchodzi grunta położone w obrębie obszaru dworskiego, winna reprezentacja gminy łącznie z przełożonym obszaru dworskiego ustanowić warunki główne wydzierżawienia polowania, jak: cenę wywołania, wysokość wadyum, termin i miejsce odbycia licytacji. Wniosek swój w tej sprawie winna reprezentacja gmina przedłożyć politycznej Władzy powiatowej najdalej w miesiąc po doręczeniu jej prawomocnego orzeczenia tej Władzy o ustanowieniu okręgu polowania zbiorowego. W tym samym terminie winien też przełożony obszar dworskiego, którego grunta wchodzi w skład okręgu zbiorowego polowania, przedstawić politycznej władzy powiatowej swój wniosek w sprawie warunków wydzierżawienia polowania, jeśli się nie zgadza na warunki przedłożone przez reprezentację gminną.

**Uchwalone przez Wysoki Sejm w r. 1907
postanowienia.**

Projekt.

Polityczna Władza powiatowa rozstrzyga o przedłożonych wnioskach i ustala warunki wydzierżawienia bez dalszego odwołania, przyczem jednakże nie może zniżyć wniosków co do ceny wywołania i co do wysokości wadyum uczynionych przez reprezentację gminną a ewentualnie przez reprezentację gminną w porozumieniu z przełożonym obszaru dworskiego, należącego do okręgu zbiorowego polowania. Jeśli po upływie miesiąca od doręczenia orzeczenia prawomocnego o ustanowieniu okręgu polowania zbiorowego wnioski reprezentacji gminy a względnie i przełożonego obszaru dworskiego nie zostały przedłożone, polityczna Władza powiatowa sama ustanawia warunki wydzierżawienia.

§. 16.

Jeżeli okręg polowania zbiorowego nie ma 115 względnie 60 hektarów powierzchni, natenczas prawo zadzierżawienia polowania w tym okręgu służy tym, którzy są uprawnieni do wykonywania prawa polowania w graniczących z tym okręgiem okręgach samoistnego lub zbiorowego polowania. Dzierżawa przyznana będzie temu z nich, który ofiaruje najwyższy czynsz dzierżawny.

Polityczna Władza powiatowa wyznaczy uprawnionym do polowania w graniczących okręgach samoistnego lub zbiorowego polowania odpowiedni termin prekluzyjny do oświadczenia się, czyli chcą korzystać z prawa wydzierżawienia polowania w owym okręgu polowania zbiorowego i jaki czynsz ofiarują. Jeżeliby żaden z owych uprawnionych nie chciał korzystać z rzezonego prawa lub gdyby ofiarowane czynsze nie odpowiadały czynszowi dzierżawnemu najbliższego okręgu polowania zbiorowego, wydzierżawionego w drodze publicznej licytacji z uwzględnieniem możliwych różnic, w warunkach miejscowych, natenczas polityczna Władza powiatowa przydzieli ów okręg polowania zbiorowego mający mniej niż 115 względnie 60 hektarów, do jednego z przyległych lub najbliższych okręgów polowania zbiorowego i oznaczy dlań wysokość

§. 16.

Jeżeli okręg polowania zbiorowego nie ma 115 hektarów powierzchni, natenczas prawo zadzierżawienia polowania w tym okręgu służy tym, którzy są uprawnieni do wykonywania prawa polowania w graniczących z tym okręgiem okręgach samoistnego lub zbiorowego polowania. Dzierżawa przyznana będzie temu z nich, który ofiaruje najwyższy czynsz dzierżawny.

Polityczna Władza powiatowa wyznaczy uprawnionym do polowania w graniczących okręgach samoistnego lub zbiorowego polowania odpowiedni termin prekluzyjny do oświadczenia się, czyli chcą korzystać z prawa wydzierżawienia polowania w owym okręgu polowania zbiorowego i jaki czynsz ofiarują. Jeżeliby żaden z owych uprawnionych nie chciał korzystać z rzezonego prawa, lub gdyby ofiarowane czynsze nie odpowiadały czynszowi dzierżawnemu najbliższego okręgu polowania zbiorowego, wydzierżawionego w drodze publicznej licytacji z uwzględnieniem możliwych różnic w warunkach miejscowych, natenczas polityczna władza powiatowa przydzieli ów okręg polowania zbiorowego mający mniej niż 115 hektarów do jednego z przyległych lub najbliższych okręgów polowania zbiorowego i oznaczy dlań wyso-

Uchwalone przez Wysoki Sejm w r. 1907 postanowienia.

Projekt.

czynszu dzierżawnego, uwzględniając wniesione oferty (ustęp pierwszy) po wysłuchaniu właściwej reprezentacji gminnej, a ewentualnie także przełożonego obszaru dworskiego tudzież uprawnionego do polowania w okręgu, do którego przydzielenie ma nastąpić, o ile ten ostatni okręg już został wydzierżawionym.

kość czynszu dzierżawnego uwzględniając wniesione oferty (ustęp pierwszy) po wysłuchaniu właściwej reprezentacji gminnej a ewentualnie także przełożonego obszaru dworskiego tudzież uprawnionego do polowania w okręgu, do którego przydzielenie ma nastąpić, o ile ten ostatni okręg już został wydzierżawionym.

§. 17.

Jeśli okręg polowania zbiorowego wynosi więcej, niż 115 względnie 60 hektarów i jeżeli część tego okręgu niemająca tego rozmiaru:

a) otoczona jest w całym swym obwodzie okręgiem samoistnego polowania, istniejącym w myśl §. 4., albo

b) takim okręgiem samoistnego polowania oddzieloną jest od reszty okręgu polowania zbiorowego w ten sposób, że do niej bez przekroczenia granic gminy nie można się dostać inaczej, jak tylko przez grunta należące do okręgu polowania samoistnego, względnie drogami przez te grunta prowadzającymi,

natenczas służy posiadaczowi otaczającego okręgu samoistnego polowania prawo wydzierżawienia polowania na wspomnianej części (enkławie) okręgu polowania zbiorowego na przypadający okres dzierżawny przed wszystkimi innymi bez licytacji. Czynsz za ową przestrzeń wypadnie z obliczenia, przyjmując w niem za podstawę czynsz dzierżawny uzyskany za jeden hektar najbliższego okręgu polowania zbiorowego, wydzierżawionego przez publiczną licytację.

W razie szczególnych stosunków, z powodu których taki wymiar nie jest odpowiedni, ma czynsz dzierżawny oznaczyć polityczna Władza powiatowa po wysłuchaniu reprezentacji gminnej (przełożonego obszaru dworskiego i posiadaacza okręgu samoistnego polowania).

Jeżeli enkława jest otoczona w sposób określony w alinei 1. (lit. a), względnie oddzieloną (lit. b) kilkoma okręgami samoistnego polowania, natenczas służy prawo pierwszeństwa dzierżawy

§. 17.

Jeżeli okręg polowania zbiorowego wynosi więcej niż 115 hektarów i jeżeli część tego okręgu nie mająca tego rozmiaru:

a) otoczona jest w całym swym obwodzie okręgiem samoistnego polowania, istniejącym w myśl §. 4. l. 1 i 2 albo

b) takim okręgiem samoistnego polowania oddzieloną jest od reszty okręgu polowania zbiorowego w ten sposób, że do niej bez przekroczenia granic gminy nie można się dostać inaczej tak tylko przez grunta należące do okręgu polowania samoistnego, względnie drogami przez te grunta prowadzającymi,

natenczas służy posiadaczowi otaczającego okręgu samoistnego polowania prawo wydzierżawienia polowania na wspomnianej części (enkławie) okręgu polowania zbiorowego na przypadający okres dzierżawny przed wszystkimi innymi bez licytacji. Czynsz za ową przestrzeń wypadnie z obliczenia, przyjmując w niem za podstawę czynsz dzierżawny uzyskany za jeden hektar najbliższego okręgu polowania zbiorowego, wydzierżawionego przez publiczną licytację.

W razie szczególnych stosunków, z powodu których taki wymiar nie jest odpowiedni, ma czynsz dzierżawny oznaczyć polityczna Władza powiatowa po wysłuchaniu reprezentacji gminnej (przełożonego obszaru dworskiego) i posiadaacza okręgu samoistnego polowania.

Jeżeli enkława jest otoczona w sposób określony w alinei 1. (lit. a), względnie oddzieloną (lit. b) kilkoma okręgami samoistnego polowania, natenczas służy prawo pierwszeństwa dzierżawy przedewszystkiem posiadaczowi okręgu samo-

przedewszystkiem posiadaczowi okręgu samoistnego polowania, graniczącego z enklawą na dłuższej przestrzeni. Gdyby wskutek wykonania prawa pierwszeństwa do dzierżawy okręg polowania zbiorowego zmaleć miał poniżej 115 względnie 60 hektarów powierzchni, wówczas prawo pierwszeństwa dzierżawy tylko wtedy może być zrealizowane, jeśli uprawniony posiadacz okręgu samoistnego polowania obejmie wraz z enklawą w dzierżawę także polowanie na pozostałej części okręgu polowania zbiorowego. Co do wymiaru czynszu dzierżawnego za tę pozostałą część okręgu obowiązują te same postanowienia, jak co do samej enklawy.

Polityczna Władza powiatowa wyznaczy interesowanym posiadaczom okręgów samoistnego polowania odpowiedni termin prekluzywny do oświadczenia się, czy chcą korzystać z określonego w poprzednich ustępach prawa pierwszeństwa do dzierżawy.

istnego polowania, graniczącego z enklawą na dłuższej przestrzeni. Gdyby wskutek wykonania prawa pierwszeństwa do dzierżawy okręg polowania zbiorowego zmaleć miał poniżej 115 hektarów powierzchni, wówczas prawo pierwszeństwa dzierżawy tylko wtedy może być zrealizowane, jeśli uprawniony posiadacz okręgu samoistnego polowania obejmie wraz z enklawą w dzierżawę także polowanie na pozostałej części okręgu polowania zbiorowego. Co do wymiaru czynszu dzierżawnego za tę pozostałą część okręgu, obowiązują te same postanowienia, jak co do samej enklawy.

Polityczna Władza powiatowa wyznaczy interesowanym posiadaczom okręgów samoistnego polowania odpowiedni termin prekluzywny do oświadczenia się, czy chcą korzystać z określonego w poprzednich ustępach prawa pierwszeństwa do dzierżawy.

§. 18.

Po ustanowieniu okręgów polowania samoistnego i zbiorowego, zarządza polityczna władza powiatowa wydzierżawienie prawa wykonywania polowania w okręgach polowania zbiorowego (§. 7.) na czas ustanowionego okresu dzierżawy, na podstawie publicznej licytacji.

Czynności te przeprowadza naczelnik gminy w poruczonym zakresie działania, ewentualnie w porozumieniu z przełożonym obszaru dworskiego. Wyjątkowo może polityczna władza powiatowa publiczną licytację prawa wykonywania polowania w okręgach polowania zbiorowego sama przeprowadzić w siedzibie swego urzędu lub przez delegowanego urzędnika w gminie.

W miastach rządzących się własnymi statutami i w 30 miastach podlegających ustawie z 13. marca 1889 r. Nr. 24. Dz. u. kraj. zarządzi magistrat wydzierżawienie tego prawa.

Akt wydzierżawienia jakoteż w szczególności protokół licycyjny sporządzony być ma według wzoru ustanowionego przez Namiestnictwo.

Projekt.

§. 19.

Polityczna Władza powiatowa (Magistrat) ogłosi natychmiast po ustanowieniu okręgów polowania licytację polowania zbiorowego. Obwieszczenie o mającej się odbyć licytacji zawierać ma potrzebne dane o polowaniu, które ma być wydzierżawionem, jako to: granice okręgu polowania, czas trwania dzierżawy, cenę wywołania, wysokość mającego się złożyć wadium, termin i miejsce odbycia licytacji.

Ogłoszenie licytacji rozpowszechnić należy w sposób w miejscowości tej praktykowany, a jeżeli spodziewać się można osiągnięcia przez to większego czynszu dzierżawnego, także i w jednej z gazet w powiecie najbardziej rozpowszechnionej.

O terminie i miejscu odbyć się mającej licytacji należy zawiadomić jednocześnie dotyczącą Zwierzchność gminną i obszar dworski, jakoteż Wydział powiatowy, któremu służy prawo wysłać na swój koszt delegata.

§. 20.

Do dzierżawy okręgu polowania zbiorowego dopuszczone być mogą: osoby fizyczne: Skarb państwa, tudzież Towarzystwa myśliwskie, istniejące na podstawie zatwierdzonych przez władze statutowe. Dopuszczeni być nie mogą do dzierżawy polowania zbiorowego:

- a) małoletni;
- b) czeladź, tudzież ubodzy wspierani przez zakłady dobroczynne, albo z funduszków gminnych;
- c) umysłowo chorzy i notoryczni pijacy;
- d) osoby, co do których zachodzą przeszkody w uzyskaniu karty na broń i karty myśliwskiej w myśl cesarskiego patentu z 24. października 1852 Nr. 223. Dz. pp. i §. 92 niniejszej ustawy;
- e) na czas trzech lat po odbyciu kary ten, kto uznany był winnym zbrodni przeciw bezpieczeństwu osoby, lub mienia;

f) na czas trzech lat po odbyciu kary ten, który wedle §. 335. ustawy karnej uznany był winnym przestępstwa przeciw bezpieczeństwu życia z powodu nieostrożnego obchodzenia się z bronią palną, albo też przekroczenia kradzieży, względnie udziału w tejże;

g) na czas dwuletni ten, kto ukarany został za przekroczenie przepisów o ochronie zwierzyny.

§. 21.

Na podstawie aktu licytacji przyznana będzie dzierżawa okręgu polowania zbiorowego temu, kto najwyższą cenę dzierżawną zaofiaruje, przyczem nie mogą być uwzględnione oferty tych osób, które według §. 20. wykluczone są od dzierżawy.

§. 22.

Przeciw aktowi licytacji służy interesowanym prawo odwołania się do c. k. Namiestnictwa w ciągu dni 14.

Jeżeli przeciw przyznaniu polowania odwołanie zostanie wniesione i uwzględnione, należy zarazem orzec unieważnienie licytacji i zarządzić ponowne wydzierżawienie polowania w okręgu polowania zbiorowego.

Pomimo wniesionego odwołania się przeciw przyznaniu dzierżawy okręgu polowania zbiorowego, prawo wykonywania tego polowania pozostaje aż do ostatecznego rozstrzygnięcia przy tym, który się utrzymał przy licytacji, jeżeli dzierżawa prawa polowania została już przez niego w myśl §. 24. objęta.

Jeżeli polityczna władza powiatowa żadnemu z licytantów nie przyzna dzierżawy polowania a przeciw temu wniesiono odwołanie, Władze do tego powołane aż do ostatecznego rozstrzygnięcia postępują, jak gdyby polowanie w danym okręgu nie było wydzierżawione (§§. 23. i 35.—40.).

§. 23.

Jeżeli wydzierżawienie polowania zbiorowego przy pierwszej licytacji za

Projekt.

cenę wywołania nie przyjdzie do skutku, Władza wydzierżawiająca ogłosi w terminie nieprzekraczalnym 30-dniowym powtórna licytację, zniżając odpowiednio cenę wywołania, nie niżej jednak niż o 25%.

W razie zaś, gdyby i powtórna licytacja spełzła na niczem i nikt żadnego czynszu nie ofiarował, polityczna Władza powiatowa po wysłuchaniu wniosków Zwierzchności gminnej, względnie przełożonego obszaru dworskiego przystąpi po porozumieniu z Wydziałem powiatowym do ustanowienia myśliwego dla wykonywania prawa polowania w okręgu (§§. 7. i 35).

§. 24.

Dzierżawca polowania winien złożyć kaucję w wysokości jednorocznego czynszu i czynsz dzierżawny na rok pierwszy, najpóźniej w dni 14 po przyznaniu dzierżawy a to pod rygorem utraty wadyum na rzecz uprawnionych i rozwiązania dzierżawy.

Dzierżawa prawa polowania nie może być objętą przed złożeniem kaucyi i jednorocznego czynszu.

Kaucya ma być złożona w gotówce lub w książeczkach kas oszczędności względnie w papierach publicznych pupilarne bezpieczeństwo dających podług kursu bieżącego i ma być deponowaną we właściwym c. k. urzędzie podatkowym. Czynsz dzierżawny ma być złożonym do rąk politycznej władzy powiatowej.

Kaucya jest poręką za grzywny, na które może być skazanym dzierżawca okręgu polowania zbiorowego, dalej za koszta urzędowych czynności, odnoszących się do polowania przezeń dzierżawionego, jeżeli na zwrot ich będzie zasądzony, wreszcie za czynsz dzierżawny i wypełnienie innych zobowiązań w umowie przyjętych.

Jeżeliby zatem w ciągu trwania dzierżawy kaucya w jakibądź sposób została zmniejszoną poniżej jednorocznego czynszu, polityczna Władza powiatowa

poleci dzierżawcy uzupełnić ją w ciągu 14 dni do pierwotnej wysokości pod rygorem rozwiązania umowy.

W cztery tygodnie po upływie okresu dzierżawy lub po jej wcześniejszem rozwiązaniu, kaucya zwróconą będzie dzierżawcy, o ile w całości lub w części nie zostanie zatrzymana na cele, dla których zabezpieczenia służyła.

§. 25.

Roczny czynsz dzierżawny na następne lata składać ma dzierżawca polowania na cztery tygodnie przed rozpoczęciem roku dzierżawnego do rąk politycznej władzy powiatowej.

Jeżeli czynsz dzierżawny nie zostanie złożony w oznaczonym czasie, ma polityczna władza powiatowa wezwać dzierżawcę do zapłaty z oznaczeniem dni 14 i z zagrożeniem rozwiązania dzierżawy i utraty kaucyi.

§. 26.

Polityczna władza powiatowa ma w przeciągu 4 tygodni po każdorazowym złożeniu rocznego czynszu dzierżawnego zarządzić rozdział kwoty czynszowej między poszczególnych właścicieli gruntów do okręgu polowania zbiorowego włączonych, w stosunku do powierzchni ich posiadłości gruntownych.

Wypłata ma być dokonana z reguły za pośrednictwem zwierzchności gminnej przy ewentualnem równoczesnem przesłaniu przełożeniu obszaru dworskiego kwoty przypadającej na tenże obszar.

Kwoty nie podjęte przez uprawnionych w przeciągu trzech miesięcy po należytem ogłoszeniu w gminie przepadają na rzecz kasy gminnej.

§. 27.

Dzierżawę polowania zbiorowego może polityczna Władza powiatowa uznać za rozwiązaną, skoro dzierżawca:

1. nie złoży w oznaczonym terminie kaucyi, względnie uzupełnienia tejże, albo czynszu dzierżawnego (§§. 24 i 25);

Projekt.

2. nie zastosuje się do przepisów ustawy o nadzorze polowania (§. 40) i o tępieniu szkodliwej zwierzyny (§. 54);

3. dopuści się innego przekroczenia niniejszej ustawy;

4. utraci zdolność uzyskania karty myśliwskiej.

W 14 dni po prawomocności orzeczenia zarządzi polityczna Władza powiatowa a przeprowadzi Zwierzchność gminna wydzierżawienie na nowo polowania zbiorowego na podstawie wniosków przedłożonych przez reprezentację gminną a ewentualnie i przez przełożonego obszaru dworskiego (§. 15).

§. 28.

Bez zezwolenia politycznej Władzy powiatowej nie wolno pod nieważnością zadzierżawionego polowania w całości ani w części poddzierżawić innym osobom, czy to za zapłatą, czy też z zastrzeżeniem udziału w dochodach.

§. 29.

Spadkobiercy dzierżawców prawa polowania mogą za zezwoleniem politycznej Władzy powiatowej, jeżeli się o to najpóźniej w dwa miesiące po śmierci spadkodawcy do niej zgłoszą, wykonywać je przez cały pozostały czas dzierżawy, jeżeli posiadają warunki wymagane od dzierżawców i wykonawców polowania.

Wrazie niezgłoszenia się, lub gdy polityczna Władza powiatowa uzna ich za nieodpowiednich do wykonywania prawa polowania, zarządzeniem będzie ogłoszenie nowej licytacji.

§. 30.

Jeżeli w ciągu okresu dzierżawnego powstanie okręg w §. 4. określony, to uprawnienie do samoistnego wykonywania polowania na tym okręgu zaczyna się dopiero z najbliższym okresem dzierżawnym. Jeżeli jednak części takiego okręgu polowania samoistnego położone są w różnych okręgach polowania zbiorowego, których okresy dzierżawne upływają w różnych terminach, w takim razie nowo powstały okręg może być uznany za okręg polowania samoistnego dopiero przy ustanawianiu okręgów polowania tej

§. 31.

Gdyby w ciągu okresu dzierżawnego jakaś posiadłość gruntowa, uznana na ten okres za okręg polowania samoistnego po myśli §. 4., przeszła częściami na kilku właścicieli, pozostaje w mocy uprawnienie do wykonywania samoistnego polowania odnośnie do tych części posiadłości, które zawsze jeszcze mają wymogi przepisane w §. 4.

Natomiast owe części podzielonej posiadłości gruntowej, które już nie odpowiadają tym wymogom, równie jak wogóle wszelkie posiadłości gruntowe stanowiące okręgi polowania samoistnego, które w czasie okresu dzierżawnego utracą rozmiar powierzchni, wymagany dla okręgów polowania samoistnego, określony w §. 4., albo też nieprzerwaną ciągłość powierzchni w rozumieniu §. 5., ma polityczna Władza powiatowa na żądanie reprezentacji gminnej, względnie przełożonego obszaru dworskiego, dalej dzierżawcy okręgu polowania lub innego interesowanego wcielić do okręgu polowania zbiorowego na resztę okresu dzierżawnego chyba, że kto wystąpi z uzasadnionem prawem pierwszeństwa dzierżawy w myśl postanowień §§. 16. i 17.

gminy, w której okres dzierżawny najpóźniej upływa.

Tymczasem pozostają poszczególne części nowo powstałego okręgu polowania samoistnego wcielone do odpowiednich okręgów polowania zbiorowego.

§. 31.

Gdyby w ciągu okresu dzierżawnego jakaś posiadłość gruntowa, uznana na ten okres za okręg polowania samoistnego po myśli §. 4., przeszła częściami na kilku właścicieli, pozostaje w mocy uprawnienie do wykonywania samoistnego polowania odnośnie do tych części posiadłości, które zawsze jeszcze mają wymogi przepisane w §. 4.

Natomiast owe części podzielonej posiadłości gruntowej, które już nie odpowiadają tym wymogom, równie jak wogóle wszelkie posiadłości gruntowe stanowiące okręgi polowania samoistnego, co do których w czasie okresu dzierżawnego zajdą takie zmiany, że ustawowym warunkom §§. 4. i 5. już nie odpowiadają, ma polityczna władza powiatowa na żądanie reprezentacji gminnej, względnie przełożonego obszaru dworskiego, dalej dzierżawcy okręgu polowania lub innego interesowanego wcielić do okręgu polowania zbiorowego na resztę okresu dzierżawnego, chyba że kto wystąpi z uzasadnionem prawem pierwszeństwa dzierżawy w myśl postanowień §§. 16 i 17.

§. 52.

Jeżeli okręg polowania samoistnego, którego posiadacz dzierżawił okręg polowania zbiorowego na podstawie §. 16, albo enklawę na podstawie §. 17, utracił właściwość okręgu granicznego (sąsiedniego) lub otaczającego ów okręg, czy też enklawę, względnie, utracił właściwość okręgu oddzielającego okręg samoistnego polowania, natenczas na żądanie reprezentacji gminnej, względnie przełożonego obszaru dworskiego dzierżawcy okręgu polowania zbiorowego lub innych interesowanych, winna polityczna władza powiatowa wydzierżawić ten okręg polowania zbiorowego, na resztę okresu dzierżawnego drogą licytacji względnie winna włączyć enklawę do okręgu polowania zbiorowego o ile czy to w jednym, czy drugim wypadku nie zostanie podniesione i uza-

dnione z innej strony prawo pierwszeństwa dzierżawy w myśl §§. 16 i 17.

§. 33.

Jeśli w ciągu okresu dzierżawnego powstaną samoistne polowania w §. 6. określone, odpadają terytoria dotyczące zaraz z chwilą powstania warunków wykonywania samoistnego polowania od polowania wydzierżawionego przez Władzę w okręgu polowania zbiorowego. Jeżeli zaś taki okręg straci charakter okręgu samoistnego polowania w myśl postanowień §. 6, natenczas może polityczna Władza powiatowa na żądanie reprezentacji gminnej, względnie przełożonego obszaru dworskiego, dzierżawcy okręgu polowania zbiorowego albo innych interesowanych, wcielić ten były zwierzyniec na resztę okresu dzierżawnego do okręgu polowania zbiorowego, o ile nie podniesiono i nie uzasadniono prawa pierwszeństwa dzierżawy w myśl §. 17.

§. 34.

Polityczna Władza powiatowa może za zgodą Rady gminnej przedłużyć dzierżawę okręgu polowania zbiorowego po ukończeniu się okresu dzierżawnego a to bez licytacji, pozostawiając dotychczasowego dzierżawcę na dalsze 6 lat przy dzierżawie, jeżeli dzierżawca wniesie o to prośbę przynajmniej na 3 miesiące przed upływem trwającej jeszcze dzierżawy i zobowiąże się opłacać czynsz wyższy przynajmniej o 10% od dotychczasowego.

§. 35.

O ile wykonywanie prawa polowania ma być poruczonem myśliwym (§§. 4, 7, 14 i 23), to myśliwych tych ustanawia polityczna władza powiatowa a to w okręgach samoistnego polowania gminnego (§. 4 l. 2) i w okręgach polowania zbiorowego (§. 7.) na wniosek reprezentacji gminnej a względnie także przełożonego obszaru dworskiego wchodzącego w skład tegoż samoistnego okręgu i po wysłuchaniu zdania Wydziału powiatowego, zaś w spółkowych okręgach polowania samoistnego (§. 4. l. 3) na wniosek pełnomocnika spółki.

Myśliwych do wykonywania polowania samoistnego służącego gminie (§. 4 l. 2) oraz polowania zbiorowego (§. 7) na-

§. 35.

Wykonywanie prawa polowania w okręgu polowania zbiorowego może być wyjątkowo poruczonem myśliwemu (§§. 7. i 23.), którego ustanawia polityczna Władza powiatowa na wniosek reprezentacji gminnej a względnie także obszaru dworskiego wchodzącego w skład tegoż okręgu i po wysłuchaniu zdania Wydziału powiatowego.

Myśliwego do wykonywania polowania należy ustanowić, jeżeli wydzierżawienie polowania nie przyszło do skutku na 2-krotnej licytacji z braku oferentów gotowych uiszczać jakikolwiek czynsz dzierżawny.

Uchwała Reprezentacji gminnej win-

**Uchwalone przez Wysoki Sejm w r. 1907
postanowienia.**

Projekt.

na wymienić przynajmniej 3 kandydatów na myśliwego, lub też tyle tern kandydatów, ilu myśliwych w myśl uchwały ma być ustanowionych. Jeśli w skład okręgu wchodzi grunta położone na obszarze dworskim, winien przełożony obszaru dworskiego przedłożyć i ze swej strony wniosek i odpowiednie terna.

O wniosku rozstrzyga po wysłuchaniu zdania Wydziału powiatowego polityczna Władza powiatowa i to zarówno co do tego, ilu myśliwych należy ustanowić jako też kto ma być ustanowionym myśliwym.

Od rozstrzygnięcia Władzy politycznej może zarówno reprezentacja gminna, jak przełożony obszaru dworskiego wnieść odwołanie w ciągu dni 14 od dnia doręczenia im orzeczenia władzy.

leży ustanowić, jeżeli wydzierżawienie polowania nie przyszło do skutku na dwukrotnej licytacji z braku oferentów gotowych uiszczać jakiegokolwiek czynsz dzierżawny.

Uchwała Reprezentacji gminnej winna wymienić przynajmniej 3 kandydatów na myśliwego, lub też tyle tern kandydatów, ilu myśliwych w myśli uchwały ma być ustanowionych. Jeśli w skład okręgu wchodzi grunta położone na obszarze dworskim, winien przełożony obszaru dworskiego przedłożyć i ze swej strony wniosek i odpowiednie terna. Tak samo winien pełnomocnik spółki samodzielnego polowania §. 4 l. 3 przedłożyć terna.

O wniosku rozstrzyga po wysłuchaniu zdania Wydziału powiatowego polityczna Władza powiatowa i to zarówno co do tego, ilu myśliwych należy ustanowić, jakoteż kto ma być ustanowionym myśliwym.

Od rozstrzygnięcia władzy politycznej może zarówno reprezentacja gminna, jak przełożony obszaru dworskiego ewentualnie pełnomocnik spółki polowania samodzielnego wnieść odwołanie w ciągu dni 14 od dnia doręczenia im orzeczenia władzy.

§. 36.

Władza może ustanowić myśliwym w myśl §. 35. osobę nie wykluczoną od prawa wydzierżawiania polowania (§. 20), o której powiatowej Władzy politycznej jest wiadomem, że posiada odpowiednie wiadomości i daje rękojmię należytego wywiązywania się z obowiązków.

§. 37.

C. k. Namiestnik wyda po wysłuchaniu opinii Wydziału krajowego w drodze rozporządzenia przepisy o wykonywaniu prawa polowania przez myśliwych, określające bliżej także wymogi co do kwalifikacji osób, które mogą być ustanowione takimi myśliwymi.

**Uchwalone przez Wysoki Sejm w r. 1907
postanowienia.**

§. 38.

Władza ustanawia myśliwego na czas trwania okresu dzierżawnego (§. 8).

Ustanowiony myśliwy (względnie kilku myśliwych) wykonywa prawo polowania na korzyść właścicieli gruntów, wchodzących w skład okręgu polowania.

Reprezentacya gminy ewentualnie w porozumieniu z przełożonym obszaru dworskiego prowadzi rachunki przychodów i rozchodów wykonywanego prawa polowania na podstawie danych dostarczonych przez myśliwego i zestawia roczny obrachunek z końcem każdego roku kalendarzowego. Z przychodów winny być pokryte: koszta wykonywania polowania, to jest umówione z myśliwym wynagrodzenie, zwrot kosztów urzędowych czynności odnoszących się do polowania w okręgu i zwrot szkód wynikłych z polowania i przez zwierzynę wyrządzonych.

Obrachunek roczny, stwierdzony przez Reprezentacyę gminną i ewentualnie przełożonego obszaru dworskiego winna reprezentacya gminna przedłożyć politycznej władzy powiatowej i poddać do wiadomości posiadaczy gruntów wchodzących w skład okręgu zbiorowego polowania najpóźniej po koniec miesiąca stycznia następującego roku. Obrachunek winien obejmować rozdział nadwyżki przychodów jeśli ją wykazuje, między posiadaczy gruntów wchodzących w skład okręgu, dokonany w stosunku do powierzchni gruntów każdego posiadacza, lub też rozdział braku (deficytu) wykazanego obrachunkiem, a dokonany również w stosunku do powierzchni gruntów. Wypadające z tego obrachunku dopłaty winni posiadacze gruntów, wchodzących w skład okręgu polowania, złożyć do kasy gminnej w ciągu 14 dni od doręczenia im dotyczącego wezwania.

Zarzuty przeciw obrachunkowi, względnie przeciw wezwaniu do zapłacenia, mogą interesowani wnosić w ciągu dni 14 od dnia doręczenia obrachunku do politycznej Władzy powiatowej. Polityczna Władza powiatowa rozstrzyga o takich zarzutach, a przeciw jej orzeczeniu niema dalszego odwołania.

Projekt.

§. 38.

Władza ustanawia myśliwego, względnie myśliwych, na czas trwania okresu dzierżawnego (§. 8).

Ustanowiony myśliwy (względnie kilku myśliwych) wykonywa prawo polowania na korzyść właścicieli gruntów, wchodzących w skład okręgu polowania.

Reprezentacya gminy ewentualnie w porozumieniu z przełożonym obszaru dworskiego prowadzi rachunki przychodów i rozchodów wykonywanego prawa polowania na podstawie danych dostarczanych przez myśliwego i zestawia roczny obrachunek z końcem każdego roku kalendarzowego. Z przychodów winny być pokryte koszta wykonywania polowania, to jest umówione z myśliwym wynagrodzenie, zwrot kosztów urzędowych czynności odnoszących się do polowania w okręgu i zwrot szkód wynikłych z polowania i wyrządzonych przez zwierzynę.

Obrachunek roczny, stwierdzony przez reprezentacyę gminną i ewentualnie przełożonego obszaru dworskiego winna reprezentacya gminna przedłożyć politycznej władzy powiatowej i podać do wiadomości posiadaczy gruntów wchodzących w skład okręgu zbiorowego polowania najpóźniej po koniec miesiąca stycznia następującego roku. Obrachunek winien obejmować rozdział nadwyżki przychodów, jeśli ją wykazuje, między posiadaczy gruntów wchodzących w skład okręgu dokonany w stosunku do powierzchni gruntów każdego posiadacza, lub też rozdział braku (deficytu) wykazanego obrachunkiem a dokonany również w stosunku do powierzchni gruntów. Wypadające z tego obrachunku dopłaty winni posiadacze gruntów, wchodzących w skład okręgu polowania, złożyć do kasy gminnej w ciągu 14 dni od doręczenia im dotyczącego wezwania.

Zarzuty przeciw obrachunkowi, względnie przeciw wezwaniu do zapłacenia, mogą interesowani wnosić w ciągu dni 14 od dnia doręczenia obrachunku do politycznej Władzy powiatowej. Polityczna Władza powiatowa rozstrzyga o takich zarzutach, a przeciw jej orzeczeniu nie ma dalszego odwołania.

§. 39.

Jeśli wykonywanie prawa polowania przez myśliwego nie odpowiada postanowieniom ustawy, lub jeśli ten sposób wykonywania tego prawa nie jest korzystnym dla interesowanych albo dla interesów rolniczych, lasowych lub łowieckich natenczas na wniosek politycznej Władzy powiatowej po wysłuchaniu Wydziału powiatowego może c. k. Namiestnictwo w porozumieniu z Wydziałem krajowym albo polecić zaprzestać tej formy wykonywania prawa polowania, albo zarządzić zmianę osoby myśliwego. W pierwszym razie winna reprezentacja gminna, a ewentualnie także przełożony obszar dworskiego podjąć kroki w celu wydzierżawienia polowania (§. 15).

II. Przepisy policyi łowieckiej.**A) Nadzór nad polowaniem.**

§. 40.

Uprawnieni do samoistnego polowania jakoteż dzierżawcy polowania zbiorowego, względnie ustanowieni myśliwi, winni najpóźniej w trzy miesiące po ogłoszeniu niniejszej ustawy ustanowić dla nadzoru i ochrony polowania straż łowiecką w odpowiedniej liczbie osób i przedstawić je do zatwierdzenia i zaprzysiężenia władzy politycznej powiatowej.

§. 41.

Co do warunków zatwierdzenia i zaprzysiężenia straży łowieckiej obowiązuje ustawa z 4. września 1892 (Dz. u. kr. Nr. 74).

§. 42.

Zaprzysiężona i zatwierdzona straż łowiecka ma prawo podczas wykonywania swej służby nosić broń myśliwską.

Jeżeli straż łowiecka nosi przepisane dla niej odznaki, uważana będzie jako straż publiczna w myśl ustawy państwowej z dnia 16. czerwca 1872 (Nr. 84. Dz. u. p.).

Projekt

B) Przepisy o ochronie zwierzyny.

§. 43.

Nikomiu nie wolno łowić lub zabijać: kóz (sarn) od 1. listopada do 31. sierpnia, łań od 1. października do 31. lipca, kozic od 15. stycznia do 30. września, kozłów (rogaczy) od 1. marca do 31. maja, jeleni od 1. stycznia do 31. lipca, zajęcy od 1. lutego do 30. września, jarząbków od 1. lutego do 31. sierpnia, cietrzewi i głuszców kogutów od 20. maja do 31. sierpnia, kuropatw od 1. grudnia do 15. sierpnia, bażantów od 1. stycznia do 15. sierpnia, przepiórek i dzikich gołębi od 1. listopada do 1. sierpnia, dropi i pardw od 15. kwietnia do 31. lipca, ptactwa błotnego, mianowicie: krzyków, dubeltów, kulonów, batalionów od 15. kwietnia do 30. czerwca, ptactwa wodnego mianowicie: dzikich gęsi i dzikich kaczek od 15. kwietnia do 15. czerwca; świstaka, cieląt jelenich, spiczaków sarnich, tudzież samic cietrzewi i głuszców przez cały rok.

Przepis ten nie stosuje się do polowań zarządzanych w zamkniętych zwierzyńcach.

§. 44.

Wyjątkowo za poprzedniemi wiadomieniami powiatowej władzy politycznej dozwala się łowienia żywych okazów zwierzyny i ptactwa użytkowego, wybierania jaj z gniazd a młodzieży z legowisk, w czasie do łowienia zakazanym, lecz tylko w celu dalszej hodowli i ochrony podczas srogiej zimy.

§. 45.

Polityczna władza powiatowa w porozumieniu z Wydziałem powiatowym może po zasięgnięciu zdania krajowego Towarzystwa łowieckiego:

a) zarządzić nawet w porze ochronnej wystrzelanie pewnej ilości sztuk zwierzyny uznanej za łowną, jeżeli zmniejszenie tego rodzaju zwierzostanu jest pożądanem w interesie gospodarstwa rolnego, leśnego lub łowieckiego;

b) wyjątkowo na rok jeden zezwolić na późniejsze rozpoczęcie albo wcześniej-

sze zamknięcie pory ochronnej dla pewnych rodzajów zwierzyny w poszczególnych, albo wszystkich okręgach polowania w powiecie, jeżeli tego wymagać będą szczególniejsze względy miejscowe, klimatyczne lub klęski elementarne;

c) zamknąć zupełnie, lecz najwyżej na lat dwa, polowanie w niektórych albo we wszystkich okręgach polowania w powiecie na pewnego rodzaju zwierzynę i ptactwo łowne, którym w tej okolicy zagraża wytepienie.

W razie zupełnego zamknięcia polowania w ciągu dwóch ostatnich lat dzierżawy polowania zbiorowego, może sobie dzierżawca tego polowania rościć pretensye do odpowiedniego opustu czynszu dzierżawnego.

§. 46.

Sprzedaż łownej zwierzyny przez handlarzy odbywać się może tylko za okazaniem świadectwa jej pochodzenia. Świadectwa takie z podaniem gatunku i ilości zwierzyny, wydawać będą uprawnieni do wykonywania prawa polowania lub ich pełnomocnicy ze swojego okręgu myśliwskiego.

§. 47.

Po upływie dni 14 od rozpoczęcia się czasu ochronnego i podczas dalszego trwania tego czasu, nie wolno objętej ochroną zwierzyny żywej czy zabitej, w całości lub w częściach sprzedawać na składach, targowicach, w restauracjach lub w inny jakibądź sposób.

Sprowadzający tego rodzaju zwierzynę i ptactwo z zagranicy, albo ze zwierzynców zamkniętych, winni przy sprzedaży jej wykazywać się świadectwem jej pochodzenia. Formę tego świadectwa przepisze c. k. Namiestnictwo w drodze rozporządzenia.

Sprzedaż zwierzyny łownej i ptactw ubitych z polecenia Władzy w myśl postanowienia §. 45. jak również zwierzyny skonfiskowanej w myśl §. 81. może się odbywać jedynie po wykazaniu się świadectwem pochodzenia zwierzyny, stwierdzonem przez właściwą Władzę powiatową.

Projekt.

C) Właściwe przepisy policyi łowieckiej.

§. 48.

Bez zezwolenia uprawnionego do polowania, nie wolno nikomu chodzić ze strzelbą po okręgu polowania, z wyjątkiem osób, urzędownie do tego upoważnionych.

Kto wbrew temu zakazowi spotkania zostanie przez strażnika łowieckiego ze strzelbą na obszarze polowania, poza drogami służącymi do publicznej komunikacji, winien jest na żądanie tegoż od dać mu strzelbę, którą strażnik łowiecki ma natychmiast złożyć u politycznej władzy powiatowej.

§. 49.

W czasie od wiosny aż do ukończenia żniw, nie wolno bez zezwolenia właściciela po polach zasianych lub zasadzonych ani polować, ani psami tropić zwierzyny i ptactwa.

Z pod tego zakazu wyjęte są pola obsiane moharem, dalej zasadzone ziemniakami, albo w rzędowy sposób burakami, lub innymi, w dalekich odstępach uprawianymi ziemiopłodami.

Polować konno na polach obsianych i łąkach wolno tylko za zezwoleniem właściciela gruntu.

§. 50.

W najbliższem otoczeniu tj. w odległości 100 metrów od zabudowań nie wolno tropić i ścigać zwierzyny, ani do niej strzelać.

Również nie wolno bez zezwolenia właściciela, przy wykonywaniu prawa polowania wchodzić do ogrodów znajdujących się w pobliżu domów i zabudowań gospodarskich, jeżeli te są ogrodzone lub w inny sposób odgraniczone.

Nie wolno polować na gruntach, stanowiących cmentarze lub grobowce; rodzinne.

§. 51.

Zakazanem jest polować w niedziele i święta uroczyste.

§. 52.

Do chwytania zwierząt łownych nie wolno zastawiać żelazek, łapek i innych przyrządów samochwytnych, tudzież zakładać trutek. Nie wolno użytkującemu z polowania ścigać zwierzyny, która na jego obszarze zraniona, przeszła do obcego obszaru.

§. 53.

Uprawnionemu do polowania i jego służbie łowieckiej wolno w odległości nie bliższej niż 300 metrów od zabudowań gospodarskich i 30 metrów od drogi publicznej zabijać obce koty i psy włączące się po polach lub lesie.

Psów noszących kaganiec nie wolno zabijać.

§. 54.

Na właścicieli samoistnych okręgów myśliwskich, dzierżawców polowań oraz ustanowionych myśliwych wkłada się obowiązek tępienia o każdej porze niedźwiedzi, wilków, rysiów, żbików i dzików.

W razie stwierdzonego zaniedbania tego obowiązku władza polityczna zarządzi w jak najkrótszym czasie po poprzednim upomnieniu tępienie wymienionej zwierzyny na koszt uprawnionych do polowania przez ustanowione ze swego ramienia osoby.

Władza ta może również w takim wypadku dzierżawę polowania zbiorowego uznać za rozwiązaną (§. 27.) względnie przedłożyć c. k. Namiestnictwu wniosek o zarządzenie zmiany osoby myśliwego (§. 39).

Wykazane koszta nadzoru i tępienia wyżej wymienionej zwierzyny ściąganie polityczna władza powiatowa w drodze egzekucji politycznej.

§. 55:

Dziki i zwierzęta groźne dla bezpieczeństwa osób oraz dla bezpieczeństwa inwentarzy gospodarskich, trzymać wolno tylko w zwierzyńcach zabezpieczonych zupełnie przeciw wydostaniu się stamtąd zwierząt na zewnątrz.

Projekt.

§. 56.

Zwierzyną szkodliwą są w rozumieniu niniejszej ustawy oprócz wymienionych w §. 54. także lisy, kuny leśne i domowe, tchórze i lasice, wiewiórki, chomiki, wydry, wszelkie gatunki orłów, sokół, białozór, sokół wędrowny, raróg, kobuz, drzemlik, kania wielka, kania czarna, jastrząb, krogulec, błotnik (rybołówka trzcinnik), czapla siwa, mewa siwa, puchacz, dzierzba, sroka, kruk i gawrou.

Tępienie wymienionej zwierzyny szkodliwej jest obowiązkiem uprawnionych do wykonywania polowania i ustanowionych przez nich strażników łowieckich.

Tylko wybieranie jaj wymienionych wyżej ptaków szkodliwych i wybieranie młodych z gniazda, jak również wykopywanie i zabieranie lisów z jamy, oraz zabijanie i zabieranie dzików, niedźwiedzi, rysiów, żbików, kun, tchórzów, lasic, chomików jest każdemu na swoim gruncie, jak również na miejscach stanowiących dobro publiczne, dozwolonem.

Właściciel sadu lub ogrodu położonego w pobliżu domów lub zabudowań gospodarczych, a otoczonego stałym ogrodzeniem utrzymanem w takim stanie, iż w zwykłych warunkach uniemożliwia przedostanie się zwierzyny, może zabijać i zabierać sobie zające i króliki, któreby dostały się w obręb takiego ogrodzenia.

Nadto z pomiędzy zwierzyny łownej może właściciel gruntu zabijać zapadłe na gruncie w stadach dzikie gęsi i kaczki, które się wówczas stają jego własnością.

O ile uprawnionemu do rybołówstwa służyć dalej idące prawa, osądzić należy według przepisów o rybołówstwie na wodach śródlądowych.

§. 57.

Za szkody wyrządzone w ziemiopłodach przez niedźwiedzie i dziki odpowiedzialni są właściciele samoistnych okręgów myśliwskich i dzierżawcy polowań zbiorowych w granicach swoich okręgów myśliwskich.

Tylko w razie, gdyby przyległe do samoistnego okręgu polowania okręgi po-

lowania zbiorowego nie były wydzierżawione i wykonywanie prawa polowania na nich było w rękach ustanowionych myśliwych, odpowiadają właściciel, względnie właściciele (§. 43.) samoistnego okręgu za szkody zrażdzone przez wymienioną zwierzynę na terytoryum polowania zbiorowego w odległości do 500 metrów od granic obszaru leśnego swego okręgu.

Mogą jednak zażądać od politycznej władzy powiatowej upoważnienia do tępienia zwierzyny szkodliwej na całej powierzchni graniczących a nie wydzierżawionych okręgów polowań zbiorowych i władza ma niezwłocznie upoważnienia takiego udzielić.

W razie gdyby dzierżawca polowania zbiorowego, względnie właściciel samoistnego okręgu, graniczącego z niewydzierżawionym okręgiem polowania zbiorowego zapłacił w roku tytułem wynagrodzenia za szkody wyrządzone przez wymienioną zwierzynę kwotę większą niż dwukrotny czynsz dzierżawny, względnie większą niż trzecią część opłacanego ze stanowiącej samoistny okręg powierzchni podatku gruntowego i widocznem było, że właściciele lub dzierżawcy jednego lub kilku graniczących okręgów polowania obowiązku tępienia szkodliwej zwierzyny należycie nie wykonują, może właściciel lub dzierżawca polowania zażądać od władzy zastosowania przepisów §. 54. i polityczna władza powiatowa jest w takim wypadku obowiązana ustanowić swój nadzór i straż łowiecką w celu tępienia szkodliwej zwierzyny na koszt opieszalnych właścicieli lub dzierżawców.

§. 58.

Każdy posiadacz gruntu może w obrębie swego obejścia domowego używać dla tępienia szkodliwej zwierzyny (§. 54.) oraz lisów, kun, tchórzów i łasic, żelazek, łapek i innych przyrządów samochwytnych, winien jednak przy tem zachować wszelkie ostrożności, by nie spowodować niebezpieczeństwa dla ludzi i zwierząt pożytecznych, winien też ustawić odpowiednie, łatwo dostrzegalne znaki ostrzegające.

Nadto winien posiadacz gruntu za-

Projekt.

mierzający korzystać z powyższego uprawnienia uawiadomić o tem uprawnionego do polowania.

III. O szkodach wyrządzonych przez polowanie i przez zwierzynę.

A) O obowiązkach odszkodowania.

§. 59.

Uprawniony do wykonywania polowania ma obowiązek wynagrodzić według przepisów niniejszej ustawy:

a) szkodę wyrządzoną przy wykonywaniu polowania przez niego samego, jego personal łowiecki, nagonkę, gości myśliwych i przez konie i psy tych osób.

b) szkodę wyrządzoną przez zwierzynę szkodliwą w myśl §. 57. niniejszej ustawy;

c) szkodę wyrządzoną w granicach swego okręgu polowania na gruncie i w plonach przez wszelką inną zwierzynę łowną, oraz szkodę wyrządzoną przez zwierzynę w sadach i ogrodach, też z wyjątkiem sadów i ogrodów, w §. 56. określonych), w szkółkach i drzewkach owocowych pod warunkami w §. 63. wyszczególnionymi; z wyjątkiem wszakże szkód, wyrządzonych przez stada zapalnych dzikich gęsi i kaczek.

Jeżeli prawo do wykonywania polowania służy więcej osobom, odpowiadają one solidarnie za szkody wyrządzone przez polowanie i przez zwierzynę.

Władza polityczna może zażądać od uprawnionych do wykonywania prawa polowania złożenia odpowiedniego zabezpieczenia na pokrycie szkód.

§. 60.

Za szkody wyrządzone przez wszelkiego rodzaju hodowaną zwierzynę, która się wydostanie ze zwierzyńców zamkniętych, odpowiedzialni są ich posiadacze.

§. 61.

Każdy posiadacz gruntu ma prawo

zabezpieczać swoje grunta przeciw wdzieraniu się zwierzyny; poczynione jednak w tym celu urządzenia nie mogą być przysposobione do łapania zwierzyny.

Wyjątki od tego przepisu zawiera §. 58.

Wolno również każdemu odstraszać i odpędzać zwierzynę od swoich gruntów przez urządzenie straszydeł, ogni nocnych i t. p., gdyby zaś skutek takiej obrony zwierzę zraniło się lub zginęło, to uprawniony do polowania nie może domagać się odszkodowania.

§. 62.

Także uprawniony do polowania może cudze grunta w obrębie swego okręgu polowania leżące, ubezpieczać od szkód przez zwierzynę urządzanych, za pomocą odgrodzeń i innych środków ostrożności, jednak w taki sposób, aby ubezpieczenie to nie przeszkadzało posiadaczom w prowadzeniu gospodarstwa.

Pomimo to uprawniony do polowania odpowiada za szkodę, jeżeli nie dowiedzie, że cel tych urządzeń z winy uszkodzowanego został udaremniiony.

§. 63.

Szkody wyrządzone przez zwierzynę w sadach, ogrodach warzywnych i ozdobnych, (z wyjątkiem sadów i ogrodów w §. 56. określonych), w szkółkach drzew wreszcie na stojących pojedynczo młodych drzewkach, mają być tylko wtedy wynagradzane, jeżeli się okaże, że szkoda nastąpiła mimo, że dla ochrony uszkodzonych przedmiotów właściciel poczynił takie urządzenia, które wśród zwykłych okoliczności szkodzie rzeczonyj zapobiedz są w stanie. Wzbronienie wstępu na grunta wskazane w ust. 2. §. 50. uważane być ma za zrzeczenie się wynagrodzenia szkody, która wyrządzoną być może na tych gruntach przez polowanie lub przez zwierzynę.

§. 64.

Przy oceniu wszelkiej szkody w w ziemiopłodach zrzędzonej przez polowanie i zwierzynę, należy przyjąć w ra-

chunek tylko rzeczywistą stratę po potrąceniu kosztów, jakiego uszkodzany jeszcze ponieść musiał aż do zebrania pło-
nów.

B) Postępowanie.

§. 65.

Wszelkie żądania wynagrodzenia szkód zrządzonych przez polowanie i zwierzynę (§. 59.) zgłoszone być muszą przez uszkodzanego u uprawnionego do polowania, celem ugodowego załatwienia bezpośrednio lub za pośrednictwem naczelnika gminy, który obowiązany jest do dni trzech wdrożyć między stronami postępowanie ugodowe. W razie nieprzyjścia do skutku ugody w ciągu dni pięciu, rozstrzygają stanowczo i bez odwołania powoływane w każdym poszczególnym wypadku sądy rozjemcze.

§. 66.

Na wniosek Wydziału powiatowego po zasięgnięciu opinii interesowanych zwierzchności gminnych zamianuje polityczna władza powiatowa dla poszczególnych grup okręgów myśliwskich w powiecie przewodniczących sądów rozjemczych i ich zastępców na przeciąg lat trzech, z terna przez Wydział powiatowy zaproponowanego.

W razie, gdyby Wydział powiatowy w wyznaczonym mu terminie najmniej 14 dni nie przedłożył wniosków, dokona nominacji polityczna Władza powiatowa według swego uznania, jednak po zasięgnięciu opinii interesowanych Zwierzchności gminnych.

Przewodniczący i jego zastępca mają być przed objęciem swych obowiązków zaprzysiężeni przez polityczną władzę powiatową.

Przewodniczący lub jego zastępca muszą być stale zamieszkałi na terytorium danej grupy okręgów myśliwskich.

§. 67.

Przewodniczący sądów rozjemczych względnie jego zastępca obowiązany jest

w razie wniesienia do niego pisemnego, lub ustnego doniesienia o szkodzie i nie-dojściu ugody wezwać natychmiast wyznaczonych przez obie strony mężów zaufania, z którymi ma w przeciągu 10 dni od doniesienia szkodę na miejscu zbadać i orzeczenie wydać, o ile za zgodą męża zaufania strony skarżącej nie uzna za potrzebne odroczyć stanowcze orzeczenie do czasu zbiorów.

W razie nie dojścia do skutku sądu polubownego w przeciągu dni dziesięciu z winy przewodniczącego, ewentualnie jego zastępcy wolno jest stronie poszkodowanej udać się na drogę prawa.

§. 68.

Poszkodowany ma równocześnie z doniesieniem o szkodzie wymienić przewodniczącemu sądów rozjemczych swego męża zaufania.

Uprawniony do polowania ma wyznaczyć stałego swego męża zaufania może go jednak za uwiadomieniem przewodniczącego sądów rozjemczych każde go czasu odwołać i innym zastąpić.

Jeżeli strona w przeciągu 5 dni od wezwania swego męża zaufania nie wyznaczy, lub jeżeli wyznaczony na wezwanie przewodniczącego się nie stawia, zamianuje członka sądu rozjemczego sam przewodniczący, o czem niezwłocznie stronę zawiadomi.

§. 69.

Zbadawszy szkodę na miejscu i stwierdziwszy istnienie szkody oraz rozstrzygnąwszy, czy szkoda istotnie przez polowanie lub zwierzyne w myśl §. 59. zrządzoną została, ma sąd rozjemczy orzec o wysokości wynagrodzenia.

Jeżeli między mężami zaufania stron porozumienie co do przyznania wynagrodzenia i co do wysokości tegoż nie nastąpi, orzeka przewodniczący sądu rozjemczego o przyznaniu wynagrodzenia według swego uznania a o wysokości tegoż w granicach wniosków męża zaufania.

Wolno jednak obu stronom zaczepić

Projekt.

wysokość przyznanego wynagrodzenia w drodze zwykłego sporu.

§. 70.

Do kwoty przyznanego odszkodowania doliczyć należy i wraz z nią ściągnąć kwotę kosztów urzędowania sądu rozjemczego i wynagrodzenia przewodniczącego za stracony czas.

W razie orzeczenia, że szkody nie ma, lub że szkoda nie przez polowanie lub zwierzynę (§. 59.) zrzadzoną została, ponosi koszta te wyłącznie ten, kto się o wynagrodzenie szkody upominał. Skarżący ponosi również całe koszta w takim razie, jeżeli przyznane mu wynagrodzenie nie jest wyższem od połowy kwoty, jaką mu strona przeciwna dobrowolnie ofiarowała.

§. 71.

Przyznana przez sąd rozjemczy kwota odszkodowania i kosztów winna być uiszczoną w ciągu dni 14 od daty orzeczenia sądu.

O przymusowe ściągnięcie tej kwoty zwrócić się należy do właściwego sądu, który ma postępowanie egzekucyjne zarządzić, o ile strona przeciwna nie wystąpiła w terminie dni 30-tu ze skargą o unieważnienie orzeczenia sądu rozjemczego z powodów przewidzianych w §. 595. procedury cywilnej.

§. 72.

Przewodniczący sądów rozjemczych wykluczonym być ma od orzekania w tych wypadkach, gdzie wchodzi w grę interesu majątkowe osób z nim w pierwszym lub drugim stopniu spokrewnionych lub powinowacanych, względnie interesu osób, od których jest służbowo zawisłym. Obowiązki przewodniczącego sądu rozjemczego obejmie w takim wypadku zastępca przewodniczącego.

§. 73.

Szczegółowe przepisy o urzędowaniu sądów rozjemczych i o szacowaniu szkód, o wykluczeniu przewodniczących

od orzekania, jak również o obliczaniu kosztów i wysokości dyet przewodniczących, wyda po wysłuchaniu wniosków Wydziału krajowego c. k. Namiestnik.

C) Ugodowe unormowanie wynagrodzenia szkód.

§. 74.

Uprawnieni do polowania mogą zawierać z właścicielami gruntów dobrowolne umowy, określające obowiązek wynagradzania szkód wyrządzonych przez polowanie lub zwierzynę odmienną od postanowień niniejszej ustawy. Prawo i roszczeń płynących z takich dobrowolnych umów mogą interesowani dochodzić i bronić jedynie na zwykłej drodze prawa.

IV. Ogólne postanowienia o Władzach i o postępowaniu niekarnem.

§. 75.

Wykonywanie niniejszej ustawy należy w miarę kompetencji, oznaczonej w poszczególnych przepisach, do sądów rozjemczych (§. 65.), do politycznej władzy powiatowej albo do Namiestnictwa.

Jeżeli gmina, której poruczona jest polityczna administracja, posiada samodzielne polowanie w obrębie własnego obszaru gminnego, Namiestnictwo załatwia i rozstrzyga w pierwszej instancji wszystkie do tego samodzielnego polowania odnoszące się sprawy, w którychby gmina miała występować jako strona.

§. 76.

Rekurs przeciw orzeczeniu politycznej władzy powiatowej wnoszony być ma do Namiestnictwa, przeciw decyzji Namiestnictwa—wyjąwszy wypadki określone w 2. ust. §. 8. i w §. 13. — do Ministerstwa rolnictwa.

Rekurs należy w 14 dniach po doręczeniu orzeczenia wnieść pisemnie lub ustnie u władzy, która orzekła w pierwszej instancji.

§. 77.

Rekurs wcześniej wniesiony ma z góry

Projekt.

skutek zawieszający, wyjąwszy wypadek w §. 22. przewidziany albo też, gdy względy bezpieczeństwa publicznego i uniknięcia możliwych szkód, wymagają bezwłocznego przeprowadzenia poleconych zarządzeń.

§. 78.

W wypadkach, w których porozumienie między polityczną władzą powiatową a Wydziałem powiatowym nie przyszło do skutku, orzeka — wyjąwszy wypadek określony w §. 66. — c. k. Namieśtnictwo po zasięgnięciu zdania Wydziału krajowego.

V. Przekroczenia i kary.

§. 79.

C. k. żandarmerya, zaprzysiężone stráže leśne, stráže myśliwskie i stráže polowe mają obowiązek czuwania nad przepisami niniejszej ustawy i podawania wszelkich dostrzeżonych przekroczeń do wiadomości politycznej Władzy powiatowej.

§. 80.

Przekroczenia tej ustawy, jakoteż rozporządzeń i szczegółowych zarządzeń na jej podstawie wydanych, mają być karane, o ile powszechna ustawa karna nie ma zastosowania, przez polityczną Władzę powiatową grzywną od 10 do 100 K. Grzywna ta podwyższoną być może w przypadku powtórnego przekroczenia albo jeżeli przekroczenie pociągnęło za sobą znaczną szkodę, aż do 200 K. W razie niewypłacalności skazanego należy grzywnę zamienić na karę aresztu, przyczem 10 K liczy się za jeden dzień aresztu.

W razie cięższych, przez dłuższy czas dokonywanych albo powtarzanych wykroczeń przeciw niniejszej ustawie, można zamiast grzywny orzec karę aresztu od 1 do 20 dni.

Grzywny wpływają do funduszu ubogich tej gminy, w której obrębie przekroczenie popełnionem zostało.

Projekt.

§. 81.

W wypadkach przekroczeń §§. 43, 44., 45. l. c., 46. i 47., których dopuszcza się sam uprawniony do polowania, względnie handlarz i właściciel restauracyi, należy zarazem orzec utratę zwierzyny złowionej albo zabitej, a względnie podanej na sprzedaż wbrew przepisowi.

Przy przekroczeniach §§. 52. i 58. orzec należy utratę zabranych przyrządów bez różnicy, czy są one własnością przestępcy lub nie.

§. 82.

W razie zajęcia przyrządów zakazanych §§. 52. i 58. należy orzec bezwzględnie utratę tych przedmiotów, chociażby niemożliwem było dochodzenie i skazanie tych osób, które się nimi posługiwały.

§. 83.

Zwierzyna, strzelby i przyrządy, które uznane zostały za przepadłe, sprzedawane być mają przez polityczną Władzę powiatową w drodze publicznej licytacyi na rzecz funduszu ubogich tej miejscowości, gdzie nastąpiło zajęcie. Przed sprzedażą jednak należy zakazane przyrządy uczynić niezdolnymi do dalszego użytku.

§. 84.

Z orzeczeniem karnem połączyć należy, o ile nie chodzi o wynagrodzenie szkód przez polowanie i zwierzynę wyrażonych, także zobowiązanie do wynagrodzenia szkody przekroczeniem spowodowanej, jeżeli z powodu braku dostatecznego wyjaśnienia, nie wypadnie odeśłać pretensyi dotyczącej odszkodowania do sądów cywilnych.

Stronom interesowanym, mimo prawnomocnych orzeczeń o odszkodowaniu, służy prawo udać się w tych sprawach na zwykłą drogę prawa.

§. 85.

Jeżeli po przekroczeniu myśliwskim w przeciągu 6 miesięcy, licząc od dnia

Projekt.

spełnienia czynu, przestępca nie został pociągnięty do odpowiedzialności, wtedy następuje przedawnienie przekroczenia, co jednak nie uwalnia od obowiązku usunięcia trwającego stanu bezprawnego, jakie przekroczenie to spowodowało.

§. 86.

Co do właściwości politycznych Władz do dochodzenia i karania przekroczeń niniejszej ustawy, co do terminów odwołań i co do odnośnego postępowania, zastosowane być mają ogólnie obowiązujące przepisy w administracyjnym postępowaniu karnem.

O karach i w związku z niemi będących zwrotach szkód i kosztów rozstrzyga w najwyższej instancji Ministerstwo spraw wewnętrznych w porozumieniu z Ministerstwem rolnictwa.

VI. Karty myśliwskie.

§. 87.

Nie wolno polować nikomu bez wydanej przez właściwą Władzę karty myśliwskiej lub bez certyfikatu jej miejsce zastępującego.

Wzór karty myśliwskiej i certyfikatu ustanowi Namiestnictwo w drodze rozporządzenia.

§. 88.

Karty myśliwskie i certyfikaty wydaje polityczna Władza powiatowa, w której okręgu ubiegający się o nie w danej chwili przebywa.

Karty myśliwskie może polityczna władza powiatowa wydawać także osobom niezamieszkałym w Galicyi.

§. 89.

Karta myśliwska wystawioną być może na rok, albo na trzy lata kalendaryzowe.

Certyfikaty wydane będą zatwierdzonym i zaprzysiężonym strażnikom łowieckim na czas ustanowienia ich strzelcami.

Projekt.

Uprawnieni do polowania, którzy w myśl §. 41. al. 2. niniejszej ustawy przyjmą na siebie obowiązki dozorców polowania, nie mogą korzystać z certyfikatów (§. 91. al. 2.).

§. 90.

Karta myśliwska ważna jest na cały obszar Królestwa Galicyi wyłącznie dla osoby, na której nazwisko opiewa, zawierać winna nieodłączną od niej fotografię właściciela, nie może więc komu innemu być odstąpiona; nie daje ona jednak prawa polowania bez zezwolenia uprawnionego do polowania.

Kartę powinni posiadacze w czasie wykonywania polowania zawsze mieć przy sobie i okazać ją na żądanie organu bezpieczeństwa.

§. 91.

Za roczną kartę myśliwską opłacić trzeba takse 10 koron, za trzyletnią 30 koron. Opłaty te wpływają do funduszu krajowego.

Certyfikaty wystawione według §. 89. nie podlegają opłacie taksy, lecz polityczna Władza powiatowa odmówić ma wydania takich certyfikatów, jeżeli powziąć można podejrzenie, że zamierzone jest uchylene się od obowiązku opłaty taksy.

§. 92.

Wystawienia karty myśliwskiej odmówić należy :

a) małoletnim, o ile o karty dla nich nie proszą ojcowie, albo opiekunowie ;

b) czeladzi, tudzież ubogim, wspieranym przez zakłady dobroczynne, albo z funduszków gminnych ;

c) umyślowo chorym i notorycznym pijakom ;

d) osobom, co do których wykazane są prawne przeszkody uzyskania kary na broń ;

e) na czas pięciu lat po odbyciu kary temu, kto uznany był winnym zbrodni przeciw bezpieczeństwu osoby lub mienia ;

f) na czas trzech lat po odbyciu

Projekt.

kary temu, który wedle §. 335. ustawy karnej, uznany był winnym przestępstwa przeciw bezpieczeństwu życia z powodu nieostrożnego obchodzenia się z bronią palną, albo też przekroczenia kradzieży, względnie udziału w tejsze;

g) na czas dwuletni temu, kto ukarany został za przekroczenie przepisów o ochronie zwierzyny.

Wydania certyfikatów strażnikom łowieckim odmówić należy w wypadkach pod lit. c), e), f) i g) wymienionych.

§. 93:

Kartę myśliwską odebraó należy bez zwrócenia zapłaconej za nią taksy, jeżeli po wystawieniu zajdzie, lub wiadomą się stanie, co do osoby jej właściciela jedna z powyżej wymienionych (§. 92.) okoliczności wykluczających.

To samo stosuje się także do certyfikatów.

